

PROTOKÓŁ KONTROLI
przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy Łomża
w dniu 24 września 2019 r.

Na podstawie art. 18 a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz uchwały Nr IV/27/18 Rady Gminy Łomża z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie planu kontroli Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Łomża na 2019 rok

Komisja Rewizyjna w składzie:

- 1) Mieczysław Kaliściak - Przewodniczący Komisji;
- 2) Anna Zielińska – Zastępca Przewodniczącego;
- 3) Arkadiusz Józef Dmochowski – członek Komisji;
- 4) Kamil Cieślakiewicz – członek Komisji,

na podstawie upoważnienia Przewodniczącego Rady Gminy, które stanowi załącznik Nr 1 do protokołu dokonała kontroli w zakresie działalności Zakładu Usług Komunalnych w roku 2018 związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków.

Wyjaśnień udzielali:

1. Sławomir Gawrych – Dyrektor Zakładu Usług Komunalnych Gminy Łomża.
2. Adam Kołakowski – Kierownik ds. Wodociągów w Zakładzie Usług Komunalnych Gminy Łomża.
3. Piotr Kłys – Wójt Gminy.

Ustalenia kontroli:

Zakład Usług Komunalnych Gminy Łomża został utworzony Uchwałą Nr X/52/15 Rady Gminy Łomża z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie utworzenia Zakładu Usług Komunalnych Gminy Łomża i działa w formie zakładu budżetowego.

Zakład Usług Komunalnych Gminy Łomża prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków na podstawie Uchwały nr XXIII/140/16 Rady Gminy Łomża z dnia 27 października 2016 r. od 1 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany statutu Zakładu Usług Komunalnych Gminy Łomża.

Przedmiot działalności Zakładu stanowi m. in.:

- 1) wydobycie, uzdatnianie i dostarczanie wody za pomocą urządzeń wodociągowych;
- 2) zbiorowe odprowadzanie i oczyszczanie ścieków na terenie gminy Łomża za pomocą urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych przekazanych przez Urząd Gminy Łomża do użytkowania przez zakład budżetowy;
- 3) wykonywanie zadań Gminy związanych z utrzymaniem czystości i porządku;
- 4) bieżące utrzymanie i konserwacja gminnej infrastruktury technicznej;
- 5) wykonywanie prac remontowo budowlanych.

Stan osobowy zatrudnienia w ZUK wynosi:

- biuro - 4 etaty
- woda - 6 etatów
- kanalizacja – 1 etat
- inkasenci - 3 etaty
- usługi pozostałe - 4 etaty łącznie 18 etatów

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę dokonywane jest dla wszystkich odbiorców usług w oparciu o takie same zasady technologiczne i techniczne. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę obejmuje pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody. System wodociągowy gminy Łomża stanowi częściowo zintegrowany układ ciśnieniowy zasilany z 13 ujęć wód podziemnych, ujmujących czwartorzędowe piętro wodonośne. Ujęcia te znajdują się na terenie sześciu SUW-ów tj. w: Podgórzu, Starych Modzelach, Jarnutach, Siemieniu Nadrzecznym, Nowych Kupiskach i Baczach Suchych.

Właściwa gospodarka wodna polega na zabezpieczeniu odpowiedniej ilości i jakości wody na potrzeby ludności, przemysłu oraz gospodarowaniu zasobami w sposób oszczędny i racjonalny, w związku z powyższym SUW-y pracują w ruchu ciągłym przez 24 godziny. Woda surowa pochodząca ze studni głębinowych charakteryzuje się podwyższoną zawartością jonów żelaza. Stąd wymagane jest uzdatnianie polegające na napowietrzaniu i filtracji na złożu żwirowym. Woda uzdatniona spełnia wymogi Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Dystrybucja wody do odbiorców odbywa się poprzez sieć wodociągową o łącznej długości 153,3km.

System zbiorowego odprowadzania ścieków obejmuje odbiór i oczyszczenie ścieków. Odbiór ścieków odbywa się przez sieć kanalizacyjną o łącznej długości 24,5 km za pomocą kanalizacji ciśnieniowej w miejscowościach: Konarzyce, Nowe Kupiski, Stare Kupiski, Bożenica i kanalizacji grawitacyjnej w miejscowości Stare Kupiski oraz w Mikołajkach. Ponadto ZUK posiada dwie przepompownie centralne w miejscowości Stare Kupiski. Z wyżej wymienionych miejscowości oprócz miejscowości Mikołajki zrzut ścieków po opomiarowaniu dokonywany jest do sieci kanalizacyjnych Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Łomży.

W zakresie oczyszczania ścieków Zakład eksploatuje Wiejską Oczyszczalnię Ścieków w miejscowości Mikołajki położoną na działkach będących własnością Gminy Łomża. W/w oczyszczalnia ścieków jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną, w której do oczyszczania ścieków wykorzystuje się: osadnik wstępny (gnilny), komora kraty ręcznej, komory nityfikacji i denityfikacji symultanicznej osadu, osadnik wtórny oraz poletko trzcinowe. Oczyszczalnia pracuje w ruchu ciągłym przez 24 godziny na dobę i wymaga ciągłego nadzoru i utrzymania urządzeń w ciągłym ruchu oraz w wysokiej sprawności procesu oczyszczania w celu ochrony wód rzeki Bździażek będącej dopływem rzeki Ruż.

Oczyszczalnia ścieków posiada pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków oczyszczonych pochodzących z miejscowości Mikołajki do wód rzeki Bździażek.

Określone taryfowe ceny i stawki opłat stosuje się przy zachowaniu standardów jakościowych obsługi klientów, które wynikają z obowiązujących przepisów prawnych oraz tych, które zostały określone w „Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków”.

W zakresie jakości świadczonych usług Zakład realizuje zadania określone w: statucie Zakładu,

- regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, obowiązującym na obszarze gminy Łomża,
- umowach z poszczególnymi odbiorcami usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- przepisach prawnych dotyczących ochrony środowiska, w rozporządzeniach: w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawcy ścieków przemysłowych; warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych; ustalających wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym wymagań bakteriologicznych, fizykochemicznych i organoleptycznych.

Zakład Usług Komunalnych Gminy Łomża zobowiązany jest do zapewnienia ciągłości dostaw wody o odpowiedniej jakości i pod niezbędnym ciśnieniem oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków mając na uwadze ochronę interesów odbiorców oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizację kosztów.

Lokalny rynek usług wodociągowo-kanalizacyjnych charakteryzuje się systematycznym zwiększaniem ilości odbiorców. Nieruchomości podłączone do sieci wyposażone zostały w wodomierze główne, których wskazania stanowią podstawę naliczania ilości pobranej wody i odprowadzonych ścieków.

Na obszarze Gminy Łomża w roku 2018 z usług wodociągowych korzystało 3390 odbiorców, zaś z usług kanalizacyjnych 689 odbiorców.

Rzeczywista ilość dostarczonej wody do mieszkańców Gminy Łomża w 2018 r. to 533 452 m³, w tym 20 467 m³ dostarczonej do Gminy Śniadowo. W celu realizacji dostaw wody ZUK zakupił następujące ilości wody:

- z KZB w Nowogrodzie - 34 258 m³
- z MPWiK w Łomży - 7 623 m³
- woda pobrana z ujęć - 573 700 m³.

Przykładowe różnice pomiędzy ilością wody wydobytej, a zużytą wynikająca z odczytów liczników przedstawiają się następująco:

- Jednaczewo – 28%
- Siemień – 21%
- Podgórze – 20%
- Kupiski, Jarnuty – 25%
- Bacze Suche – 4%

Ilość odebranych od odbiorców ścieków to 62 132 m³, w tym 1 692 m³ oczyszczonych w oczyszczalni w Mikołajkach. Ilość przekazanych ścieków do MPWiK - 92 771 m³. Różnica pomiędzy pomiarami ścieków, a zrzutem do czyszczalni przekracza 40%.

Usługi	
Wodociągowe	wartość netto
Zakup wody	
1. Nowogród	74 040,52
2. MPWiK	22 099,63
pozostałe	
1. opłata środowiskowa	66 149,00
2. badanie wody	14611,11
3. podatek od nieruchomości	272 976,00
4. zakup energii	198 727,68

Kanalizacyjne	
MPWiK	
1. odprowadzanie ścieków	426 696,76
2. czyszczenie kanalizacji	11 210,73
pozostałe	
1. usługi asenizacyjne	5 852,62
2. nadzór technologiczny	3 179,40
3. zakup energii	9 768,03

Zuk Gminy Łomża usunął awarie: wodociągowe w ilości 81 oraz kanalizacyjnych w ilości 175.

Łączny koszt materiałów	
awarie wodociągowe	49 254,56
awarie kanalizacyjne	103 617,52
wodomierze	6 681,54

W 2018 roku dokonano odbioru następujących ilości przyłączy

- wodociągowych - 42 szt.
- kanalizacyjnych - 8 szt.

Celem poprawy jakości usług Zakładu prowadzona jest bieżąca konserwacja istniejącego uzbrojenia sieciowego oraz praca nad skróceniem czasu usuwania awarii poprzez wyposażenie pracowników w specjalistyczne narzędzia i urządzenia.

Zakład nie posiada własnego laboratorium, dlatego też badania jakości wody i ścieków w ramach monitoringu wewnętrznego zlecane są firmie zewnętrznej.

Wnioski zespołu kontrolującego

Po przeanalizowaniu dokumentacji i udzielonych wyjaśnieniach Komisja pozytywnie ocenia całokształt działalności Zakładu Usług Komunalnych w roku 2018 związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków. Przejęta przez Zakład infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna była w złym stanie technicznym jednak podejmowane działania inwestycyjne przynoszą ciągłe polepszanie jakości wody i jej stabilnego dostarczania oraz odprowadzania ścieków.

Jednocześnie Komisja zwraca uwagę na wysokie koszty napraw awarii wodociągowych i kanalizacyjnych oraz duże różnice pomiędzy wodą wydobytą, a zużytą wynikającą z odczytów wodomierzy oraz różnicę pomiędzy pomiarami ścieków, a faktycznym zrzutem do oczyszczalni w Łomży.

Zalecenia zespołu kontrolującego

1. Podjęcie działań inwestycyjnych zmierzających do poprawy infrastruktury kanalizacyjnej, redukujących awaryjność i różnice pomiędzy ilością ścieków mierzoną u użytkowników i faktycznie odprowadzaną do oczyszczalni ścieków w Łomży.
2. Podjęcie działań inwestycyjnych zmierzających do poprawy jakości infrastruktury wodociągowej, w tym redukującej ewentualne nadużycia u odbiorców końcowych powodujących różnicę pomiędzy ilością wody wydobytej i zmierzonej u użytkowników.

Pouczenie

Zgodnie z § 74 ust. 5 Statutu Gminy Łomża, Kierownik jednostki kontrolowanej może wnieść uwagi do protokołu z przebiegu kontroli oraz odnieść się do stwierdzonych nieprawidłowości w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu.

Podpis kontrolowanego:

.....

Podpisy Kontrolujących:

.....Anna Zielińska

.....

.....Aleksandra Dmoch -

.....Krzysztof Miętyś

Data otrzymania protokołu:

.....09.10.2019.....

Do wiadomości: Przewodniczący Rady Gminy

Przewodniczący Rady

.....
.....Sławomir Zacharczyk.....